

Eredményes évad után

Az ifjúság művelődésének fóruma lett a Tudományegyetem Collegium Artiuma

A Szegedi József Attila Tudományegyetem Collegium Artium et Polytechnicum előadássorozatának megindulása 1957-ben társadalmi szükséglet volt. Egyrészt annak az eszméi zárvarának ellensúlyozását szolgálta, mely az ellenforradalmi próbálkozást követő hónapokban még eléggé jelentékeny károkat okozott, másrészt az általános műveltségi szint emelését, az egyoldalú műveltség, a »szakbarbárság« vesztélyének elkerülését is jelentősen elősegítette.

Nemes cél, önzellen munka

E célkitűzéseknek megfelelően akkoriban öt szekció alakult: a népművelési-művelődéspolitikai, a világ-irodalmi, képzőművészeti, zeneművészeti, film- és színházművészeti szekció — emlékezzünk vissza a kezdeti lépésekre Gruber László oktatási osztályvezetőre. — Az egyetem professzorai s a kérdéses tudományágak elismert szaktekinélvei örömmel vállalták — s vállalják mindmáig a szekciók vezetését, s a tevékeny közreműködését az előadás-sorozatoknak illetően. Az előadók segítségével valóban önzellen, hisz a rendkívül szerény anyagi feltételekkel — pesti előadók esetében — éppen csak saját költségeik — utazás, étkezés — szerény fedezésére futja. Tevékenységük tehát nyugodtan felfogható társadalmi munkaként is, s ezt valamennyien készségesen, szívvel-lélekkel vállalják. Különösen élénk a látogatottsága a színháztudományi és filmművészeti szekciónak, melynek előadásait az idén is olyan kiváló szakemberek vállalták, mint pl. dr. Székely György, Czimer József, Dr. Hont Ferenc — hogy csak néhány kiragadott névvel jellemezzünk.

A zeneművészeti szekció ma is a legnépesebb: rangos előadásainak 200—300 látogatója van. Az előadások illesztésüként nem maradhatunk puszta hangmunka-adat lehetőségeknél, hanem elsősorban a témával kapcsolatos »előzene« megszólaltatására törekedünk. Ebben a vonatkozásban az idén is számíthatunk a Zeneművészeti Szakiskola tanárképzés hallgatóira, s a Szegedi Nemzeti Színház népszerű operatársaira: Kemény Klára, Karikó Terézre, Va-

das Kiss Lászlóra, Szalma Ferencre. Olyan — látszólag jelentéktelen, de valójában fontos — kérdésekre is súlyt helyeztünk, mint pl. a hangszerek megismertetése, a »vonósnyegyes«, »fúvós ötos« és más fogalmak közelebb hozása a hallgatósághoz. Az utóbbi hónapokban a nemzeti operákkal foglalkoztunk — a századfordulótól napjainkig történő fejlődés fázisával, tehát Bartók Kékszakálú hercegével és Kodály: Hány János c. művét zártuk a sorozatot. A szekció kiváló működéséért elsősorban dr. Nagy Istvánt, a Zeneművészeti Szakiskola tanárát illeti elismerés.

A sokoldalú műveltségért

Megtudjuk Gruber elvtársától azt is, hogy a filmtudományi előadások ma már önálló szekciót alkotnak, s a Budapesti Filmtudományi Intézet munkatársai támogatásával lefolytatott filmes-tételei kollegium munkájában az idén 250 hallgató vett részt. A képzőművészeti szekció — dr. Lehel István irányításával — főként kollegiumi munkában ült össze, s ezeken az alkalmakon egy-egy, a hallgatókat különösen foglalkoztató esztétikai problémát vitattak meg.

A Collegium Artium előadásain csak a Tudományegyetem hallgatói vehetnek részt?

Nagy számmal találhatók előadásainkon orvostanhallgatók és főiskolások is. Természetesen csak örülni tudunk az ő érdeklődésüknek is, hiszen egyetemes érdek, hogy szocialista értelmiségünk minden rétege sokoldalúan képzett legyen. Ezt igényli is a felnövő fiatal értelmiség, épp ezért talán természetes, hogy épp a gyakorlati pályákra készülők érdeklődése fokozott a művészeti kérdések iránt, s ebből következően a Collegium Polytechnicum eredeti programját kénytelenek voltunk módosítani.

Befejezéséknél talán a jövő évi tervekről néhány szót. — Az eddig is bevált szekciók munkáját természetesen folytatni kívánjuk; a színháztudományi szekció előadásainak plaszticitását, érdekességét azzal szeretnénk fokozni, hogy egy-egy nagy színművész, előadóművész magno vagy hanglemez segítségével is bemutatunk. Tervünk, hogy »Az író műhelyében« címmel új előadássorozatot szervezzünk ösztöli, melynek keretében az

élő magyar irodalom egy-egy reprezentánsát, egy-egy kiemelkedő egyéniségét hívnánk meg a hallgatókkal való személyes találkozóra. Az a tapasztalatunk, hogy előadás-sorozatunk, különösen a vidékről bekerült hallgatóság látókörét, szemléletét gazdagítják hasznosan, s azon leszünk, hogy az újonnan bekerülő vidéki fiatalokban is felkeltjük az igényt a korszerű önművelés iránt. Ugy hisszük, a Collegium Artium előadásai elősegítik a felsőoktatási reform célkitűzéseinek elérését is — sajátos és igen hasznos eszközökkel.

D. E.

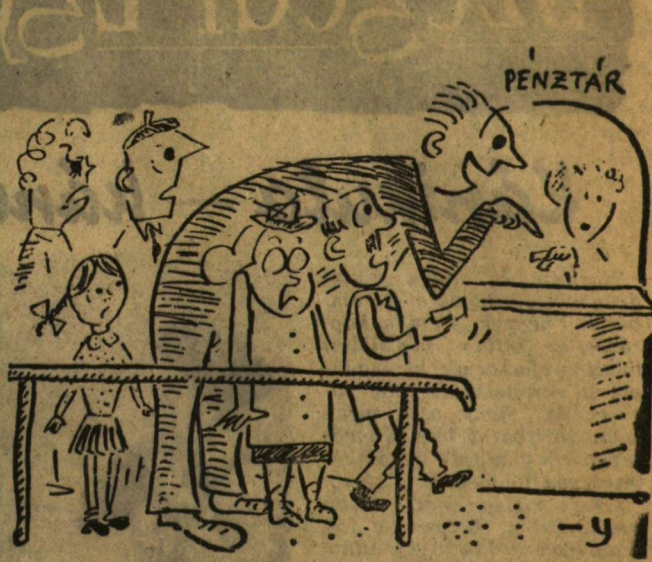
Szegedi gimnazisták eszperantó-kiadványa

A szegedi Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium 5+1-es oktatásban résztvevő tanulói a gimnázium egyik tanárának összeállításában érdekes és olvasmányos eszperantó kiadványt készítettek.

A zágrábi, római és varsói rádióállomások igen kedvezően nyilatkoztak az eszperantó nyelven publikált kiadvány tartalmáról és előállítás formájáról. A varsói rádió értékelte a füzet pedagógiai jelentőségét a nyelvoktatással kapcsolatosan, s dicsőítően nyilatkozott a kéziszedés és könyvkötés politechnikai oktatásban résztvevő tanulók színvonalas munkájáról.

A rádióadások e hírványát számos külföldi napilap és folyóirat is átvette.

NEVEZŐ EGYETEM

KEREZSY SÁNDOR RAJZA

A lehetetlent nem ismerő ifjú. — Kérek két jegyet a földszinten középre, a nyolcadik sorba. Szeretnék megnézni a Robinson-családot...

Viszontszolgálat

R. Ábel szakmai segítséget nyújtott RR. Kainnak. R. Ábel egy olyan nyelvészeti problémát oldott meg a matematikus RR. Kainnak, hogy az nem győzte hangoztatni, mennyire kész viszontszolgálatokra. R. Ábel sokáig tiltakozott, míg végül élt a felajánlott lehetőségekkel. Azóta r. Ábelke, másodikik általános iskolai tanulóknak nincsenek matematikai házi feladat gondjai, mert RR. Kain, a matematikai tudományok doktora nap mint nap izdva oldja meg a bonyolult általános iskolai feladatokat.

Érdem szerint

A NAGY intézet pályázatát hirdető laboránsok részére. Két hülyg jelent meg felvételre, az egyik az isteni Gina volt, a másik pedig a Vasorrú Bába. Mindkettő a legkifünőbb bizonyítványokkal rendelkezett, minden kérdésre egyaránt kifünő feleletet adott. Az intézet fiatalabb és idősebb férfitar-

sadalma egyaránt az isteni Gina mellett tört lándzsát. Az intézet nődolgozói és az otthon drukkoló hitvesek érthetetlenül a Vasorrú Bába mellett kardoskodtak, hogy ki kapta meg mégis az alkalmat? Hát Hamupipóke, mert az ő apukája annakidején osztálytársa volt a Profnak... ROBI

Az Egészségügyi Világszervezet felkérte tagállamainak egészségügyi hatóságait, hogy behatoljanak a televízió hatását a gyermekekre és a felnőttekre. Ezt az akciókat a világszervezet genfi ülésén határozták el.

1967-ben ünnepli a pécsi egyetem alapításának 600-ik évfordulóját. Az ünnepélyek előkészítésére és az egyetem története részletes kidolgozására bizottság alakult a pécsi Állam- és Jogtudományi Kar, valamint az Orvostudományi Egyetem képviselőiből.

A budapesti Eötvös kollegium történelem-szakos hallgatói vitát rendeztek Molnár Erik »Történetiszpeletünk nacionalista maradványai« c. cikkéről. A vitát Balogh Sándor egyetem docens vezette, s felszólalt Simon Péter docens és Tóth Ede adjunktus is.

A greifswaldi Ernst Moritz Arndt egyetem küldöttsége dr. H. Wehrli professzor, az egyetem rektora vezetésével felkereste a József Attila Tudományegyetem vezetőit, hogy — a szegedi egyetem kezdeményezésére — a két egyetem közötti együttműködés elmélyítéséről tárgyaljanak. Megállapodtak abban, hogy együttműködési szerződést kötnék oktatási és hallgatók kölcsönös cseréjére, közös kutatási témák kidolgozására és oktatási tapasztalatok kicserélésére. Egyetemünket a hivatalos tárgyaláson dr. Nyiri Antal és dr. Fodor Géza rektorhelyettesek képviselték, valamint dr. Fonyó Antal jogi kari és dr. Koch Sándor természettudományi kari dékan, dr. Madácsy László dékán helyettes, dr. Halász Előd professzor, dr. Szántó Ferenc tanácsvezető docens és Gruber László oktatási osztályvezető.

Negyvennégy végzett jogászt fogadott doktorrá az Egyetemi Tanács nevében dr. Fodor Géza tudományos rektorhelyettes, a József Attila Tudományegyetem aulájában június 29-én.

Főiskolások kiállítása

A közelmúltban kiállítást rendeztek a Tanárképző Főiskolán a legtehetségesebb festő- és grafikushallgatók munkáiból. A tárlat anyaga érdekes, tanulmányos tükrre volt a fiatalok sokféle, tartalmában és kifejezésbeli eszközeiben egyaránt gazdag törekvéseinek.

Zombory Zoltán képei egyszerűséggel, harmonikus színvilággal tündek ki. »Fekete Orfeusz« című festménye a tárlat legnagyobb tetszéssel fogadott képe volt. Dala Andor művein ugyan csak a színek finomsága, pasztelles tompítottasága tűnt fel az érdeklődőknek. Ő is, mint Zombory kerüli a bombasztikus, rikító színhatásokat.

Társadalmi felelősségéről, korszerű valóságsgazdálkodásról árulkodtak Csombok

Cikkeink nyomán

Lapunk május 27-1 számában írás jelent meg az egyetemi tudományos diákkörök munkájáról. A cikknek a Bölcsészettudományi Kar diákköri munkáját méltató állításaira reagálva dr. Kovács Sándor Iván tanársegéd, kari diákköri felelős helytelenítette annak több kitételét.

Cikkünk korábbi adatak alapján a pedagógiai diákkör munkáját emelte ki, amely az előző években valóban kiválóan működött, de amely az idén különféle okok miatt — s a kari diákköri felelős támogatását is nélkülözve — nem tudta ezt a jó munkát folytatni. Ilyenfórmán ebben a tanévben a kar legeredményesebben dolgozó diákköre az irodalomtörténeti diákkör volt.

Sajnos, cikkünk ezen részében egy valóban sajnálatos sajtóhiba csúszott. A filozófiai diákkör kiemelt dolgozata Henri Bergson filozófiájának hatását vizsgálta Babits költészetében.

Gergely és Szegedi Zoltán munkái. Csombok »Ellenforradalom« című rajzszorozata nagy szuggesztivitással tolmácsolta igényes mondanivalóját. »Szoborészlet« című képében viszont a hangulatok meghitt, meleg emberisége, szívközelsége fogta meg a nézőt. Szegedi Zoltán »Bányászok«-ja konstruktív törekvésekre vallott, ám a színeket még nem tudta megtalálni ehhez a gondosan megszerkesztett vonalharmonióhoz.

Lázár Pál és Szelestei László kiállított képei hangulatosságukkal, költői szépségükkel lopták be magukat a szemlélő szívébe. A tárlat tehetségéről, igényes törekvésekről tanúskodott. S remélhetőleg a jövő tanévben lesz folytatása is e jól sikerült kamara-kiállításnak, amelynek szereplői megérdemelnék, hogy egy-egy művük nagyobb nyilvánosság előtt is valjón tehetségükről és szándékaikról.

innen onnan

Négy napig tartó nemzetközi Filozófiai Konferenciát rendeztek a Tudományos Akadémián. A konferencia a szocialista fejlődés törvényszerűségeivel és a nemzeti sajátosságok problémáival foglalkozott, különös tekintettel a kulturális fejlődésre. Különösen nagy érdeklődést váltott ki »A kultúra szocialista tartalmának és nemzeti formájának kérdéséhez« c. előadás, melyet dr. Szigeti József, a filozófiai tudományok doktora, a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Intézetének igazgatója tartott. Zoltay Dénes, a Filozófiai Intézet tudományos munkatársa »A kultúra fejlődésének alapvető törvényszerűségei a szocialista országokban« címmel tartott előadást a filozófiai konferencián.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a liègei egyetem között létrejött együttműködési szerződés alapján előadást tartott a liègei egyetemen dr. Nagy Elemér egyetemi tanár, a Kísérleti Fizikai Tanszék vezetője, és dr. Sötér István egyetemi tanár, az irodalomtudományok doktora.

Stefan Balan román oktatási miniszterhelyettes látogatást tett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. A román vendégek tiszteletére dr. Ortutay Gyula rektor fogadást rendezett. A fogadáson megjelent Ovdry Miklós, az MSZMP Tudományos és Kulturális Osztályának vezetője, és Florea Duma, a román nagykövetség kultúrattaséja is. A fogadásán sok szó esett a román és magyar oktatási problémákról és az együttműködés formáiról.

A József Attila Tudományegyetem rektori hivatalában megrendezett tanácskozáson a karok dékánjai, dékánhelyettesei és a felvételi vizsgabizottságok elnökei június 22-én megbeszélték a felvételi vizsgák rendjét és problémáit. Dr. Antalffy György rektor üdvözlő szavai után dr. Fodor Géza rektorhelyettes tartott tájékoztatót a felvételi rendszer legfontosabb kérdéseiről. A tanácskozáson résztvevők meggyeztek abban, hogy a vizsgabizottságoknak közvetlen léghőrt kell teremteniük a felvételi vizsgákon, hogy a jelöltek képességeinek, hivastudatának és magatartásának megítélését illetően objektív eredményre jussanak. A magatartással kapcsolatosan főként a középiskolák vezetőségének jellemzéseire kell támaszkodniok, s a vonatkozó kérdéseket alaposan kell mérlegelniük, mert a nem megfelelő magatartás még akkor is kizáró ok lehet, ha a jelölt egyébként szakmailag megfelel a követelményeknek.

Művelettani és Olajtechnológiai tudományos ülésszakot rendeztek a Veszprémi Vegyipari Egyetemen, melyen részt vettek a Leuna-Merseburgi Kémiai Technológiai Főiskola előadói is. A háromnapos ülésszakon 15 német nyelvű előadás hangzott el az ásványolaj és szénteknológia, valamint a vegyipari műveletek tárgyköréből.

KÖNYVSZEMLE

Dr. Kovács István:

A szocialista alkotmányfejlődés új elemei

Dr. Kovács István professzor most megjelent új munkájának (A szocialista alkotmányfejlődés új elemei, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1962.) olvasásakor elsőnek az ragadja meg az ember figyelmét, hogy nagyon érdekes és újszerű módon tárja elénk a szocialista alkotmányfejlődés új elemét, s különös figyelmet fordít a fejlődés a szocialista államiság utolsó évtizedében kirajzolódott vonásaira.

E mű nemcsak a szocialista alkotmánynak társadalmi szerepét foglalja magában, hanem a kérdéscsoport tárgyalásával párhuzamosan bemutatja az »alkotmány-gondolat« történelmi fejlődését is. Megmutatja azokat a gyökereket — az állami jogi intézmények fejlődésében — melyekből az alkotmány alapjait kialakultak.

Több olyan problematikus kérdés melyreható vizsgálataát vállalta magára, melyekkel ma az államjogtudomá-

nyon belül feltétlen szükséges és idősezerű foglalkozni. E téma érdekl egész társadalmunkat. Jelentős érdeklődést vált ki nemcsak a tudományág művelői körében, hanem az államapparátus dolgozói körében is. Feltétlenül segítséget nyújt, azon problémák megoldásához, amelyek állami életünkön belül felmerülnek.

Részletes indoklását adja az állami-jogtudomány mai álláspontjának megfelelően, hogy az alkotmány nemcsak az állam, hanem az egész társadalom alapintézményeit meghatározó okmány.

Az alkotmány osztályozásánál rámutat a burzsoá jogtudomány, hogyan osztályozta az alkotmányokat és ez osztályozás marxista értékelést nyújtja. Ennél azonban sokkal érdekesebb azon része, ahol kifejti a szocialista alkotmányok közötti eltéréseket, és megmutatja ezen eltérések okait.

Ki kell még emelni az ál-

lami funkciók társadalmisításával, valamint az állami feladatok társadalmi szervezete útján való végrehajtásával kapcsolatos fejezetet. Összefoglalást ad a társadalmi tevékenységek összehangolásáról, mégis világosan megkülönbözteti a szervek feladatait ezen a területen.

Egy ilyen tudományos műről rövid terjedelemben ismertetést adni, teljességre törekedni nem lehet, hiszen minden egyes fejezete egy-egy önálló tanulmányt képez.

Nagy segítséget nyújt Dr. Kovács István professzor könyve mindenek előtt a jogtudomány művelői számára. Ezenkívül hasznosan alkalmazhatják az állam- és jogtudományi karokon az oktató és nevelő munkákban. Végül gyakorlati szakembereknek is útmutatóul szolgálhat ez a szocialista alkotmányok legjelentősebb vonásait tartalmazó mű.

Dr. Dáni Sándor